Yıl : 2; Sayı : 91
14 Nisan Cuma
İdarehane: Ankara cad. No. 33 İstanbul
Telefon : 25088

Hürbilek

İSTANBUL İŞÇİ SENDİKALARI BİRLİĞİNİN ORGANIDIR

SAYISI 5 KURUŞ

MAREŞALI KAYBETTİK!

Büyük Asker Eller Üstünde Toprağa Tevdi Edildi

Büyük asker ve Millî Mücadele tarihimizin değerli siması Mareşal Fevzi Çakmak pazartesi günü sabah saat 7,35 de vefat etmiştir. Ölüm haberi bütün yurda hemen dağılmış ve derin teessür yaratmıştır.

Mareşalin ölümü dolayısiyla Cumhur Başkanı İsmet İnönü Anadolu ajansı muhabirine aşağıdaki beyanatı vermiştir:

«Sayın Mareşal Fevzi Çakmak'ın irtihalinden derin bir surette müteessir olduk. Mareşal ile birlikte çalıştığımız günlerin hatırasını hürmetle yadediyoruz. Muhterem ailesine ve muhterem milletimize taziyetlerimizi sunarız.»

Diğer taraftan Genel Kurmay Başkanımız Orgeneral Abdurrahman Nafiz Gürman da şu beyanatı vermiştir:

«Mareşalın adı Millî Mücadelenin mümtaz simaları arasında tarihi yerini bulmuştur. Türk Milleti kendisine bu çapta hizmet edenleri asla unutamaz. Kurtuluş savaşında Atatürk ve İnönü ile beraber ön safta vatan hizmetinde bütün varlığını ortaya koyarak ifa ettiği hizmetleri daima şükranla anacağız. Memleket büyük ve yiğit bir asker ve değerli bir evlâdını kaybetmiştir. Milletimize taziyetlerimi sunarım.»

Zühtü Tetey ve Ali Rıza Arı Milletvekili adayı oldular

İki işçinin C. H. P. listesinde yer alması memnuniyet uyandırdı

İstanbul İşçi sendikaları birliği başkanlığını iki seneye yakın bir zamandanberi muvaffakıyetle ifa eden Zihtü Tetey, 9 Nisan 950 pazar günü yapılan yoklama sonunda C. H. P. İstanbul Milletvekilliğine aday seçilmiştir.

İstanbul Milletvekili Ali Rıza Arı da yeniden ve 400 kişilik yoklama kurulundan en fazla rey toplamak suretiyle Milletvekili adayı seçilmiş bulunmaktadır. Bu suretle C. H. P. İstanbul Adayları arasında iki işçi bulunmaktadır.

Bu netice işiçler arasında geniş çapta memnuniyet uyandırmıştır.

Kendilerile görüştüğümüz pek çok işçi arkadaş şunları söylemişlerdir :

«C. H. P. listesinde iki işçi adayın bulunması bizleri hakikaten memnun etti. Bu iki adedinin daha da çoğaltılması mümkündür kanaatindeyiz. Ali Rıza Arı geçen devrede en çok çalışan milletvekili idi. Bilhassa bizleri ilgilendiren kanunları daha tasarı halinde iken bize göndermesi, bizlerin düşünce ve ihtiyaçlarını Meclis kürsüsünden ifade etmesi davamıza hizmetinin açık delilidir.

Zühtü Tetey'e gelince: Oda iki devreden beri Sendikalar Birliği başkanı olarak davamıza hizmet etmiştir. Meclis kürsüsünden bizim için salâhiyetle konuşabilecek bir arkadaştır.»

Diğer taraftan Zühtü Tetey de şunları söylemiştir:

«Arkadaşlarımın teveccühleriyle C. H. P. listesinde İstanbul Milletvekili adayı olarak yer almış bulunuyorum. Milletvekili seçilirsem Meclisteki çalışmam Birlik başkanı olarak çalışmamın aynı olacaktır. Ancak, şu farkla ki Meclisteki çalışmamda daha kat'î ve acil neticeler almak mümkün olacaktır. Yegâne gayem evvelâ memlekete sonra davamıza hizmettir.»

Mareşalı kaybettik

Hüseyin Cahit YALÇIN

Maresal Fevzi Çakmak ebediyete intikal etti. Bu, Türk Milleti için bir acı teşkil eder. Memleket Mareşal Fevzi Çakmak'ı Millî Mücadelede Atatürk'ün yanı sıra ifa etmiş olduğu hizmetleri dolayısiyle bilhassa sever ve kendisine hürmet besler. Bu sevgi ve hürmet hiç bir zaman geçmiyecek, vatanın kurtuluş tarihi içinde daima yaşayacaktır.

Mareşal Fevzi Çakmak Manastır'da bir inkılâp kurşuniyle yere düşen Şemsi Paşanın Erkânı Harbiye Reisi sıfatiyle hürriyet mücadelemizin tarihine girdi. İttihat ve Terakki devrinin pek dağdağalı mücadeleleri arasında, yetişti. Tecrübe gördü ve millî mücadelede Atatürk'ün irşatları altında çok yüksek hizmetler ifa etti.

Muvaffakıyetten sonra Türk Ordusunun sevk ve idaresini tanzim hususunda ağır mesuliyetli bir vazifenin başında yorulmak bilmez bir sebat ve ikdam ile senelerce çalıştı. Atatürk, İsmet İnönü, Mareşal Fevzi Çakmak Türk Milletinin üç büyük millî kahramanı halinde bütün kalblere hâkim olarak yaşadılar. Bundan dolayıdır ki, vefatı haberinin memleketin her tarafında çok derin bir hüzün ve teessürle karşılandığı muhakkaktır.

Mareşal Fevzi Çakmak ordunun daima diri, genç ve faal bir halde kalması gayesiyle lüzum gösterdiği Tahdidi Sin Kanunu hükmüne büyük bir ruh asaletiyle boyun eğerek Genel Kurmay Başkanlığından ayrıldıktan sonra bir müddet tetebbu ve istirahat hayatı içinde her türlü faaliyetten uzak durdu. O

(Devamı Sahife 3 de)

Ziya Üçer Birlik Başkan vekili oldu

Bu haber işçiler arasında memnuniyet uyandırdı

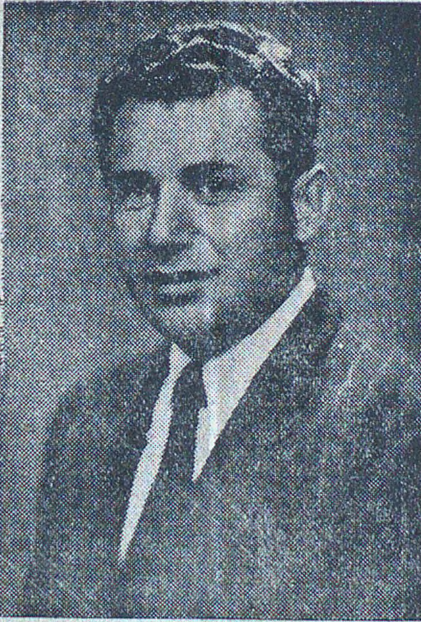
İstanbul İşçi Sendikaları birliği yönetim kurulu üyelerinden Ziya Üçer Ahmet Topçudan açılan birlik başkan vekilliğine seçilmiştir. Kendisi ile gören br arkadaşımıza Ziya Üçer demiştir ki:

— Arkadaşlarımın teveccühleri eseri olarak birlik başkan vekilliğine getirildim. Sendikamın başında iken bu davada çalışmayı Millî bir ödev sayardım.

Bu gün birlik başkan vekili olarak vazifeli kıldıkları beni bu vazifemde de eskisi gibi çalışır göreceklerdir. Arkadaşlarıma bu sütunlarda alenen teşekkürü bir borç bilirim.

Demiştir .

Ziya Üçer Üsküdar Yaprak Tütün Bakım evi işçileri sendikası başkanı olarak görevlerindeki üstün başarısı ile arkadaşları tarafından sevilmiş iyi bir işçidir. Yeni vazifesine seçimi işçi muhitinde sevinç vesilesi olmuştur.

İst. İ. S. Birliği Başkanvekilliğine seçilen Ziya Üçer

Bir iş ihtilâfı halledildi

Geçen sayımızda Balat Un fabrikasında tahmil ve tahliye işçilerinin zam taleplerini ve gıda sanayii işçileri sendikasının toplulukla iş ihtilâfı çıkardığını yazmıştık.

İhtilâf çalışma müdürlüğü müfettşlerinin aracılığı ile halledilmiş ve ücretlere yüzde on beş zam yapılmıştır. Zammın bu ay başından işlemiye başlaması da kabul edilmiştir .

Kibrit Fabrıkasındaki yolsuzluk iddiası

Geçen sayılarımızdan birinde büyükdere Tekel Kibrit Fabrikası yardımlaşma sandığındaki bir yolsuzluğu nakletmiştik. Bu hâdise ile ilgili olarak mezkûr fabrika işçilerinden bazılarının imzalariyle bir mektup aldık. Daha çok tekzip mahiyetinde olan bu mektubu kanunen mecbur olmadığımız halde sırf hakikatın açıklanması için aynen neşrediyoruz:

(Kibrit Fabrikasında yolsuzluk) mu) serlevhasıyla gazetenizin 31.3.950 tarihli nüshasında intişar eden mektupta bir çok hususlar hakikata uymadığından, müessesemize ve temsil ettiğimiz kurullara karşı itimadı sarsar mahiyetde olduğundan aynı suretle tavzihini rica ederiz.

1 — Fabrika veznedarının zimmetine geçirdiği paranın İşçi koruma sandığına ait olduğu İstanbul 9 uncu asliye ceza mahkemesi karariyle sabit olmuştur, ve suçlu halen mevkuftur .

2 — İhtilâs meselesi gerek Tekel ve gerekse Çalışma Bakanlığı müfettişlerince tetkik edildiği iş yerimizde herkesce malûm olduğu gibi suçlu veznedarın işine son verilmiş ve tevkif edilmiş olması bu hususda lâkayt davranılmadığının en büyük delilidir .

3 — Bu mesele ile hiç bir alâkası olmayan ve koruma sandığının lâğvı üzerine işçilerden yapılan on yevmiyelik tevkifat İş kanununun 22 ci maddesi gereğince yapılmaktadır. Bu paranın faizi ile veznedarın açığının kapatılmak istenildiği beyanına hiç bir makul insanın inanabileceğine ihtimal vermiyoruz.

4 — Her iki hususun, tamim edilmek suretiyle sebebleri açıklandığından, fabrika işçisi olduklarını iddia eden şikâyet mektubu sahiblerince de hakikati nmalûm olmaması varit değildir.

Hal böyle iken gizli kapaklı bir durum varmış gibi bir vaziyet ihtas etmeğe kalkışmaları keyfiyeti, nazarı dikkati calip görülmüştür.

Saygılarımızla.

Hususî surette giden arkadaşımız Muzaffer Daysal bildiriyor

Zonguldak Maden İşçileri Sendikası kongresi çok güzel oldu.

İşçiler İşçi Bankasının kurulmasını istediler. Ücretli hafta tatili kanununun önümüzdeki devrenin başında çıkarılacağına inandıklarını belirttiler

ZONGULDAK — (Hususî surette gönderdiğimiz arkadaşımız Muzaffer Daysal bildiriyor) —

Zonguldak Maden İşçileri Sendikası 4 üncü yıllık genel kurul toplantısı Kilimli E. K. İ. gençlik klübü lokalinde yapılmıştır. 17.579 işçiyi temsilen 100 delegeyi geçkin muhtelif bölgeye mensup işçiler iştirak etmiştir. Kongrede misafir olarak Zonguldak Valisi Daniş Yurdakul, E. K. İ. Genel Müdürü İhsan Soyak, Arjantin İşçi Ateşesi Francisco F. Moggia, Bölge çalışma müdürü, Ekonomi müdürü, ve Zonguldak millet vekilleri bulunuyorlardı.

Sendika başkanı Mustafa Koçer'in kısa bir hitabesinden ve Atatürkle Madenlerde Şehit düşen işçilerin ruhunu taziz için 3 dakikalık ihtiram sükûtundan sonra riyaset divanına Zonguldak milletvekili Sabri Koçer in başkanlığa, Veli Toker'in ikinci

(Devamı 2 inci sa: de)

Haftanın yazısı

33. Milletlerarası Çalışma konferansı

Yazan: Sabahattin İstanbullu

Üyesi bulunduğumuz Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 33 konferansı gündeminde bulunan maddeleri görüşmek üzere 7.6.950 tarihinde Cenevre'de toplanacaktır.

Bu konferansa katılacak olan

Bu konferansa katılacak olan delege seçimine 300 den yukarı üyesi bulunan sendikalar ve üç de sendikalar Birliği katılacak olup bu sendikalara Çalışma Bakanlığınca lâzım gelen tebligat yapılmıştır.

Geçen sene Milletlerarası çalışma konferansına Türk işçilerini temsilen giden İzmit Sellülöz Sanayii işçileri sendikasının adayı Kemal Erçetini mezkûr sendika bu sefer de tekrar aday göstermiye karar vermiş bulunmaktadır. Bu mevzuda şunu belirtmek isteriz ki, bu arkadaş katılmış olduğu 32. Milletlerarası konferansta edinmiş olduğu intibalarını avdetinde mensubu olduğu sendikasına dahi bir izahta bulunmamış ve Milletlerarası bir konferansa katılmanın vereceği tecrübe ve faydaları yalnız kendisine saklamıştır. Aradan pek çok zaman geçtikten sonra intibalarını sendikasına **verdiysede bundan** bir istifade edilememiştir. Bu itibarla Kemal Erçetin seçime iştirak eden sendikaların üzerinde bırakmış olduğu intiba menfi olduğuna göre acaba tekrar seçilecek midir?

Bu hususta müsbet veya menfi hiç bir fikir beyan etmemekle beraber, Kemal Erçetin katılmış olduğu konferanstan sonra bizlere karşı vazifesini lâyıkile yapmamış, bizler yararlı olamamıştır.

Şimdi ise tekrar aday gösterilen bu arkadaş hatalarını itiraf etmekle beraber, bu sefer tekrar Cenevre'ye gönderildiği takdirde bütün Türk işçisine lâyık olmaya elinden geldiği kadar çalışacağına dair söylemiş olduğu sözlerinde ne dereceye kadar muvaffak olacağına dair bir şey diyemeyiz.

AMERİKADA AÇILAN İLK GAZ KUYUSU

90 yıl önce Amerikada açılan ilk gaz kuyusunun derinliği 20 metre, 85 idi. Halen açılan en derin maden kuyusu 6,000 metreyi aşmaktadır.

***

SUN'Î KAUÇUK

1948 yılında Amerikadaki fabrikatörler 446,493 metrik ton tutarında sun'î kauçuk istimal ettikleri Birleşik Amerika Ticaret bakanlığı tarafından bildirilmiştir. 1947 de Amerikan fabrikatörleri 565,263 metrik ton tutarında sun'î kauçuk kullanmışlardı.

HÜRBİLEK
HAFTALIK GAZETE
Sahibi: İstanbul İşçi Sendikaları Birliği
Yazı işlerini fiilen idare eden
Seyfettin Demirsoy
——o:o——
Basıldığı yer
ALİŞAN DOBRA MATBAASI
Telefon : 25489

DAVALARIMIZ

Bira fabrikasında temel atma töreni

Yazan: Sefi Demirsoy

Tekel İstanbul Bira fabrikasında inşasına başlanan bira dinlendirme kısmının 6.4.950 gününde temel atma töreni yapıldı. Törende; Tekel Genel Müdürü, Genel Müdürlük erkânı, fabrika müdürleri, basın mensupları fabrikanın müdürü, işletme şefi, imalât amirleri işçi mümessilleri, işçi sendikası başkanı ve fabrikanın 34 senelik işçisi, ikoğlu fabrikada çalışan 4 çocuk babası Emin Türkeş hazır bulundular. Genel müdür sayın Hadi Hüsmen memlekete ve iş hayatına hayırlı olsun diyerek ilk harcı atmasını müteakip, misafirler hazırlanan büfede ağırlanmışlardır.

İnşaasına başlanan ve 500 gün içinde ikmal edilecek olan bu bina bir buçuk milyon liraya mal olacaktır. Bina 4 katlı olacak. Yapılan plâna göre birinci katı Bira dinlendirme, ikinci katı tahammür ve maya muhafaza üçüncü katı maya üretme, hüblon (Şerbetçi otu) muhafaza ve lâboratuvar, dördüncü katı ise Şıra soğutma ve şıra süzmeğe tahsis edilecektir.

Binanın işletmeye açılması ile fabrikanın senelik istihsal kabiliyeti 13 milyondan 18 milyon litre biraya çıkacaktır. Şu hale göre yeni tesisle senede 4-5 milyon litre bira istihsali artmış olacaktır.

Bu inşaata konacak olan 11 mm. kalınlığında çelik üzerine cam kaplı (81) bira tankı gelmiş bulunmaktadır. Beheri 8-9 ton ağırlığında olan bira tanklarının güç olan montajı Türk mühendis, teknisyen ve işçileri tarafından yapılacaktır. Plâna göre bira tankları üçer olarak üst üste monte edilecektir.

Memleketimizde bu güne kadar yapılan hzenlerden yapılacak mahz izalasyon bakımından en yük mahzen olacaktır. Teme atılan ve inşaatı hızla devam tmekte olan dinlendirme kıs nın işletmeye açılması ile bi ılıkta en modern şekle uygun r tesisat meydana gelmiş bu nacak ve bu suretle Türk bi sının kalitesi; istenilen şekle recek, istihsal artacak, **iktisad bir çalışma** tesis edilecek ve b suretle de Türk birası her bak ndan Avrupa Biraları ile reka et edebilecek bir nefaseti havi lacaktır.

Fabrika Bo onti şirketinden tekelin devir ldığı günden bu yana tesisat b kımından büyük bir değişiklik ğörmüş bulunmaktadır. El'an da yeni yeni tesisler yapılmak üzeredir. 2000 ton arpa siloları inşaatı devam etmektedir. Muhtaç zamanlarda elektrik istihsali için 520 beygirlik Dizel Alternatör grubu fabrika adına gümrüğe gelmiştir. Arpa temizleme ve silolama tesisatı ve modern bir şekil alacak olan mutbah ve yemekhanenin yapılması keyfiyeti ihale edilmiş **bulunmaktadır.** Bu arada buhar kazanı ile yeni bir kaynatma yerinin inşaası için de fabrikaca genel müdürlüğe projeler sunulmuştur. Bu iki inşaata da yakında başlanması muhtemeldir.

Yapılan ve yapılması muhtemel olan işlerden bahsettikten sonra iki esaslı meseleyi de kaydetmeden geçemiyeceğiz.

Fabrikanın muattal kalmış bir buz imalât kısmı vardır. İşletmeye açılması için genel müdürlüğe teklif yapılmışsa da bazı engeller buz imalâtının 950 yılında başlanacağı şüpheli görülmektedir. Şirin İstanbulumuzda yaz ayları içinde buz sıkıntısı çekilmekte olduğu bir hakikattir. Bir kilo buz almak için buz satan dükkânlarda görülen manzara hepimizin malûmudur. Fabrikanın buz istihsal kapasitesi günlük 36 tondur. Bu miktarla da Beyoğlu tarafının buz ihtiyacını karşılıyacak durumdadır. Bu imalâtla yeni bir iş sahası açılmış olacak ve dolayısı ilede 5-10 işçi iş bumuş olmakla beraber İstanbulumuzun buz sıkıntısı nispeten izale edilmiş bulunacaktır.

Temas etmek istediğimiz ikinci ana bir meselede Bira imlâ makinesinin devam edegelen hikâyesidir. Fabrikanın hali hazır Bira İmlâ makinaları her sene esaslı bir tamir görmekte ise de miadını çoktan doldurmuş olan bu tesisat bütün ihtimama rağmen verdiği bira zayiatı azalmış değildir. Fabrika idaresi yeni bir bira imlâ makinası grubunun alınması için 943 senesinden beri devam eden isteği halen yerine getirilmiş değildir. Yeni bir bira imlâ makinası grubunun alınması ile bira zayiatı dehşetli surette ortadan kalkacak bir veya iki sene zarfında zaiyattan elde edilecek kârla makinenin bedeli çıkacağı gibi işçinin de terfihi bakımından imkânlar sağlanmış olacaktır.

Bira imlâ makinası grubunun alınması hususunda Genel Müdürlükte bazı faaliyetlerin mevcut olduğu **bilinmektedir. Fakat** bu faaliyetlerin kuvveden fiile çıkma zamanının da çoktan gelip geçtiğine kaniiz. Bizden yazmak ve söylemek....

Zonguldak maden işçileri kongresi

(Baş tarafı 1 inci sa: de)

bakanlığa, Sadettin Akpınar ve Kemal Erdalın Sekreterliklere seçimini müteakip kongreye; çalışma bakanı Reşat Şemsettin Sirerden, Vedat Dicleliden, İ. İ. Sendikaları birliği başkanı Zühtü Teteyden ve iş ve işçi bulma kurumu Faris Ulubaydan gelen telgraflar okunmuş, bilâhare bir yıllık çalıma raporunu Bürhanettin Özkaner okumuştur. Raporda ezcümle şöyle denmektedir:

Sayın delegeler:

Bir yıl önce yüksek itimadınıza mazhar olan heytimizin çalışma devresi bugün hitam bulmuştur. Bir senelik faaliyetimizin bilânçosunu vermek üzere huzurunuza çıkmış bulunuyoruz.

Arkadaşlar, deruhte ettiğimiz vazifenin kutsiyet ve ehemmiyetini gözönünde tutarak 5018 sayılı kanunun yetkileri dahilinde işe başladık. Üzerimize aldığımız yükün ağırlığını ve bundan tevellüt edecek mesuliyetin derecesini bilerek hedefimize vasıl olmak için yürüdük. Faaliyet müddetimiz zarfında yapmış olduğumuz işlerden iyi semereler aldığımıza kani bulunuyoruz. Birlik ve beraberlik esasına dayanarak devam edecek olan çalışmalarımızdan daha da büyük semereler elde edeceğimize ve mütekabil sevgi, itimat ve hüsnüniyetle hareket edilirse, takip ettiğimiz gayeye daha çabuk erişeceğimize şüphe görmüyoruz.

Aziz arkadaşlar, işçi konusuna müteallik hususlarda Sendika faaliyetlerini Havza dahil ve harici olmak üzere ikiye tefrik ediyoruz. Dahilde, üyelerimize iş bulma hususunda âzamî gayret gösterilmiştir .Tensikattan mütevellit açıkta kalan işçilerin, mevcut imkânlar nisbetinde, büyük bir kısmının yeniden işe alınmaları temin edilmiştir. İş ihtilâfı neticesinde vazifelerine nihayet verilenlerin durumları, istisnasız olarak inceden inceye tetkik edildikten sonra, kendilerinde kusur ve kabahat görülmiyenler için, işletme nezdinde yaptığımız tavassut ve delâlet iyi karşılanmış ve bu gibilerin işlerine iade edildikleri memnuniyetle tesbit edilmiştir. Bu vaziyet şimdiyet kadar şu suretle cereyan ediyordu. Nizamnamemizde, işine son verilmiş olan işçinin, boşta kalma yardımı alabilmesi için, İş Kanunu gereğince kusurlu olmaması lâzım olduğundan, yardım talebi için vukubulan müracaatlar üzerine, sendikamız, İşletme Genel Müdürlüğünden, işçinin durumu hakkında malûmat istiyordu .Buna ait yazı, Bölge başmühendisliğine ve başmühendislikten de ait olduğu servise havale edilmekte idi. Esasen servis şefinin, işçiyi herhangi bir sebepten dolayı işten çıkarmış olduğu için, lehine mütalâa yürütemiyeceği tabii bulunduğundan, işçi haklı dahi olsa, bu suretle hakkı, bazı ahvalde ziyaa uğruyordu. Memnuniyetle öğrendiğimize göre, badema vukubulacak müracaatlar üzerine bu gibi tahkikatlar, bölge başmühendisliği veya bölge başmühendisinin vekili ile işçi mümessili tarafından müştereken yapılacak ve işçi hukuku tamamen muahfa azaltına alınmış bulunacaktır. Bundan mada amele birliği teşkilâtı ve işçi sigortaları kurumu ile üyelerimiz arasında vukua gelen anlaşamamazlıkların izalesine sendikamız vasıta olmuş ve rehberlikte bulunmuştur.

Ancak 1.5 saatte okunması biten raporun diğer kısımlarında; hükümetle sendika arasında ve E. K. İ. ile aralarında geçen muhaberelere yer verilerek yapılan işler belirtilmiştir.

Rapor şöyle nihayet bulmaktadır:

Arkadaşlar; Bakanlık makamına geldiği gündenberi ,yukarıda sözü geçen ve işçilerimiz için büyük bir kıymet taşıyan kanunların hazırlanıp Büyük Millet Meclisinden çıkmasına âmil olan, işçi davaları üzerinde büyük bir hassisiyetle duran ve bu hususta âzami faaliyet sarfeden çalıma bakanı Sayın Şemsettin Sirere ve yine sendikamızın terakki ve tekâmülü için bütün varlıgile çalıan işçilere müteallik kanunların çıkmasında âzami hizmet ve himmeti sepkeden, içişleri bakanı Zolguldak Milletvekili Emin Erişilgil'e ve Sendikamızın kurucularından Zolguldak Milletvekili Sayın Sabri Koçer'e ve bu işlerde himmetlerini esirgemiyen diğer millet vekillerine, sendikamız ve işçi arkadaşlarımız namına huzurunuzda minnet ve şükranlarımızı arzetmeyi bir borç biliriz.

Sayın arkadaşlar, her türlü dertlerimizi daima büyük bir alâka ile karşılayan, bütün arzularımızı, ta-

(Devamı 3 üncüde)

HAFTANIN Çeşitli haberleri

İŞÇİ SENDİKALARININ ESKİŞEHİR FELÂKETZEDELERİNE YARDIMLARI DEVAM EDİYOR.

——o:o——

Eskişehirde sel felâketine uğrayan vatandaşlarımıza yapılan yardımlar devam etmektedir. Bu cümleden olmak üzere; Sendikalar arası faaliyet bütün hızı ile devam etmektedir.

Ezcümle; Paşabahçe İspirto Fabrikası İşçileri Sendikası Ziraat Bankası yolu ile 250, Üsküdar Yaprak Tütün Fabrikası memur ve işçileri 1259 lirayı Üsküdar Kızılay Tertip Komitesi yolu ile Eskişehire göndermişlerdir.

İstanbul gıda sanayii işçileri de Ziraat Bankası yoliyle 125 lira teberrüü Eskişehir Valiliğine göndermişlerdir.

Diğer taraftan Yunus Çimento fabrikası memur ve işçileride 1300 lira tutarındaki yardımı Ziraat bankası vasıtasiyle Eskişehir valiliğine göndermişlerdir.

***

2 İŞÇİ MARTON BİRİNCİLİKLERİNE GİRİYOR

26.3.950 Pazar günü yapılan Maroton denemesinde. İstanbuldan Bira Fab. işçilerinden Şaban Engin, Birinci, İbrahim Tomak. 2 nci olarak Bitirdiklerinden. İzmirde yapılacak olan Türkiye Maroton Birinciliklerine katılacaklardır. Başarılar dileriz.

Hayat sigortasına gösterilen rağbet

Birleşik Amerika Federal ihtiyat Bankası encümeni tarafından bildirildiğine göre, Amerikadak 50,400,000 aileden yüzde 77' si senede 100 doları aşan hayat sigortasına sahiptir. Bankada paraları olanların nisbeti yüzde 71, çiftlik veya eve sahip olanların nisbeti de yüzde 45 dir.

***

PİLOT, HAVADAN UÇUŞ PİSTİNİ AYDINLATAN IŞIKLARI YAKABİLECEK

Amerikada geliştirilen bir elektronik kontrol sistemine istinaden gece inişi yapmak üzere alana yaklaşan bir pilot uçuş pistin aydınlatan lâmbaları yakabilecektir. Dadyo, bu kolaylığı temin etmektedir.

***

ELKTRİK İSTİHSALÂTINDA ÖNDERLİK

Edison elektrik enstitüsünün bildirdiğine göre, Amerika, dünyanın en büyük elektrik müstahsilidir. Nitekim Amerika, bu alanda ikinciliği muhafaza eden Rusyadan altı kere daha fazla elektrik istihsal etmektedir. Diğer önemli elektrik müstahsilleri arasında Kanada, İngiltere Japonya ve Fransa gelmektedir.

***

TEXAS EYALETİNDE 115,027 GAZ MADENİ VAR

Birleşik Amerikada Texas eyaletinde yer alan 1,614 maden sahasında gaz istihsaline elverişli olan kuyuların sayısı 115,027 dir.

***

3,5000,000 TRAKTÖR

Bugün Birleşik Amerikadaki çiftliklerde kullanılan traktörlerin sayısı takriben 3,500,000 dir. 20 yıl önce, 750,000 traktör vardı.

İstanbul Makine ve Teknik İşçileri Sendikasına bir bakış

Yazan: Naci Kurt

İstanbul Makine ve Teknik İşçileri Sendikası 1.9.948 günü kurucularıyle işe başlamış ve 27 günlük kısa bir çalışmadan sonra bağrına 55 üyeyi basarak ufak çapta bir canlama göstermiştir.

Bunu takip eden her gün için bu faaliyet artmış ve üye adedinde bir kabarma göze çarpmıştır.

Neticede kurucular 226 üyeyi 28.1.949 günü yeni yönetim kuruluna bırakarak çalışma yükünü onlara tevdi etmiştir.

İşbaşına getirilen bu arkadaşlar bir sene çalışmış ve yukarda gösterilen son yekûne 237 üye daha ilâve etmek suretiyle mevcudu 456 ya çıkararak 17.12.949 da umumi hey'etin huzuruna çıkmıştır.

7 kurucu ile işe başlıyan sendika bugün için 475 üye ile faaliyetine devam etmektedir, demek oluyor ki biz işçiler artık Sendikanın, Sendikacılığın faydalarını idrak etmiş ve bu ana kucağına kendimizi bırakmışızdır. Muhitinde kendini sevdiren mezkûr sendika tek başına üyelerine her hususta nâfi olamayacağını idrak ederek sendikalar birliğine girmeyi faydalı bulmuş ve topluluğa karışmıştır.

Üyelerinin hukukî işlerinin icraatını da birlikten beklemektedir.

Henüz Ekonoma kuramıyan bu sendika başka yönlerden çalışarak üyesinin yiyecek ve giyecek ihtiyacını karşılamaktadır. Bu tevziattan temin ettiği cüz'i kârı da yine üyelerinin ihtiyacına harcamakta olgunu takdir etmek lâzımdır.

Şunu da söylemek isterim ki, bu çalışma sahasında merbut olduğu Tamir ateiyesi Müdürünün de büyük bir rolü olmuştur. Şöyle ki: Müdür Ali Akat imkân ve fırsat buldukça Sendika elemanlariyle temas etmiş çalışma tarzlarını kolaylaştıracak imkânları sağlamıştır.

Bu imkânlar dahilinde mezkûr Sendikanın daha faal ve üyelerine nafi olmasını candan temenni ederim.

Maraşalı kaybettik

(Baş tarafı 1 inci sa: de) bütün milletin malı olmuş yüksek bir kahraman askerdi. Her Türk onun vatana ifa ettiği hizmetlerin hâtırasile kendisine karşı sonsuz bir sevgi besliyordu. Bu gibi şahsiyetlerin sadece mevcudiyetleri bile bir kavim için manevî bir kuvet teşkil eder.

Demokratik hareket başladıktan sonra Mareşal Fevzi Çakmak iç politika sahasındaki faaliyetlere iştirak etmeyi münasip buldu. Bütün milletin malı olan büyük Millî Mücadele kahramanının bu müstesna mevkii feda ederek bir parti adamı olması kendisini mücadelelerin üstünde daima yüksek bir mevkide görmeği tercih eden bir kısım vatandaşlarda bir mahzunluk tevlit etmişti. Fakat hiç şüphe yoktur ki Mareşal bu kararı verirken memleketin yüksek menfaatleri namına bunun lüzumlu bir fedakârlık olduğuna inanmış olacaktır. Kendisini kaybetmiş olmaktan ileri gelen teessür içinde bu noktanın muhakemesini tarihe bırakarak biz sadece duyduğumuz acıyı ifade etmek ve unutulmaz hizmetleri karşısında hürmetle eğilmek isteriz.

(Ulus'tan) *H. Ç. YALÇIN*

İSVEÇ İŞÇİLERİLE 7 ay...

No. 14

Konuşan Muzaffer DAYSAL

Kültür Bakımındau İsveçliler - Yeni doğan çocuğa okunan ninni - İsveçte üç esas: Spor, Müzik, hareket - Bir İşçi Fabrikaya nasıl intisab eder.

(Bu aylar da işçilere verilen senelik mezuniyetle, bu mezuniyet devresinde işçilerin yaşayışlarına ait bilgiyi sayın okuyucularımız daha ilerde bulacaklardır.)

***

İsveçlilerin kültür durumlarına bir göz atacak olursak görülen değişiklikler karşısında epeyi hayretimizi mucip olaylar görürüz.

Şimal memleketleri ve hattâ dünya devletleri üzerinde ister sosyal ister kültürel ve isterse ekonomik durumları en üstün medenî seviyeyi bulmuş İsveçliler:

Kültür bakımından; gayet enteresan esaslara dayanarak nesli geleceğe hazırlarlar. Bunun için Neslin temeli olan çocuğu ele almak lâzım. İsveçte çocuk; doğumundan ilk okul sırasına gelinceye kadar tahminler üstünde bir ihtimamla bakılır.

Biz İsveçte kucakta taşınan bir çocuk göremedik. Kendini [illegible] kadar her çocuk özel sepetler ve çocuk arabaları içinde ve çok mücbir sebepler tahtında sokağa çıkarılır. Öyle ki çocuğu uyutmak için bile onun körpecik dimağına bir esas verilir. Annesinin yürekten terennüm ederek çocuğunu uyutmak için söylediği şarkı, bizdeki gibi; «Danalar girdi bostana, Bostancı, danayı kovalasana» şeklinde değil bilâkis; «5 çocuklu bir ailenin babaları ölmüş, anaları hasta; ancak: 12 yaşlarındaki küçük «Hans» ın aileyi geçindirmek için mücadelesini anlatan azim ve iradesi sayesinde hayatını kazanarak geçirdiği safahatı ifade eden bir beste ve güftedir.

Normal ve güneşli havalar küçüklerin istifade ettiği zamanları teşkil eder. Bu zamanlarda her anne elinde yünü veya gazetesi olduğu halde çocuk bahçelerinde görülür. Bir çocuk bahçesi bile görülmeğe değer bir yerdir.

Her yaşa göre ayrı ayrı kısımlarda muhtelif oyun âletleri göze çarpar. 4 yaşını aşkın çocukların oynadığı bahçe; ortası büyük bir su havuzu etrafı kum olduğu halde her zaman emre amadedir. Yazın; çocuk havuzda; dadı veya annesinin nezareti altında yüzdürülür, diğer tarafta 2 tekerlekli bisikleti ile yarışabilmesini temin eden pist de ihmal edilmemiştir. Aletli cimnastik o kadar ilerdedir ki «Paralel» âletlerinden tutunda Kasa ve diğer oyun âletleri her boya göre hazırlanmıştır. Küçük yaştan sürat ve harekete alışan bu çocuklar büyüdükleri zaman her iş kolunda yüzde 100 randıman verir. İlk okul hayatı çocukluk hayatının bir mütemmimidir.

Biz dördüncü sınıf bir talebenin uzun atlattırılarak ciddiyetle imtihan edildiğini gördük. Küçük ve büyüklerin kışlık spor salonları hiç boş kalmaz. Orada spor, müzik, ve sürat esastır.

Hemen her yerde yaşlı genç kadın erkek hangi zümreden olursa olsun, toplulukları muayyen zamanlarda toplanarak koro halinde şarkı söylemeleri hayreti mucip olan hâdiselerden değildir. Fabrika iş hayatına atılan bir işçi bile en az ortatahsillidir. Bunu 3 yıllık teknik tahsili takib eder ve öylece tezgâh başına geçer.

Kültürüne bu kadar önem veren bu milletin «saat» hikâyesinin gerçekliğin hemen ilk günlerimizde sezebildik. Nerede olursa olsun bıraktığımız herhangi bir eşyayı ertes gün gidip bulabilirsiniz. Elndeki fazla eşyayı otobüs durağında bırakarak dönüşünde veya bir hafta sonra gelip alanlarda çoktur. Kayıp bir eşyanın; bulanı tarafından derhal caddenin göze batan bir yerine bırakılması olağan üstü **bir hal değildir.** Hakikaten bir İsveçli yerde bulduğu bir saati eğer işlemiyorsa kurar ayar eder ve öylece en uygun yere bırakır bizde bir hikâyeden ibaret olan bu hal İsveçte hakikattir.

Bu kadar ileri gitmiş bir memlekette insan kıymeti son hadde çıkmıştır. Bir ata sözü vardır. (İnsan kıymeti bilen çiçek kıymeti bilir) işte bu ata sözü İsveçte tahakkuk etmiştir. Hemen bütün evlerin balkon ve pencerelerinde sıra sıra çiçek saksıları görülür. Önü bahçe olan evlerin küçük bahçeleri insanın canına can katar.

Her işçinin yemek sofrasında çiçek eksik olmaz. İnsan değerinin önemini belirten şu küçük misaller bu tezi daha kuvvetlendirebilir.

İsveçin başkenti olan Stokholmde şehir şu manzarayı arzetmektedir.

Geniş caddelerin sağ ve solunda ticarethaneler birbirinin mütemmimi olan küçücük atelyelerden meydana gelmiş olan fabrikalar bulunur.

Bir örümcek ağı halini alan ve her tarafa uzanan demiryolları üstünde hareket eden tramvaylardan mada otobüsler, troleybüsler seferlerinde hiç aksaklık göstermezler. Bütün nakil vasıtaları ve halk daima yolun sol tarafını takip ederler.

Bu memlekette nakil vasıtaları korna çalmayı adet edinmemiştir. Korna çalmak adeta vatandaşa saygısızlık telâkki edilir.

(Devamı var)

Zonguldak maden işçileri kongresi

(Baş tarafı 2 inci sahifede)

[illegible]lerimizi imkân dahilinde tervice çalışan ve elinden gayret ve himmet sarfetmekten geri durmayan ve Havza işçilerinin babası olarak anılan Ereğli Kömürleri İşletmesi Genel Müdürü sayın İhsan Soyak, geçen sene olduğu gibi bu sene de, sendikamıza teberruatta bulunmak suretiyle, hamiyet ve vatan perverliğini gösteren bu Türk evlâdına sonsuz şükranlarımızı ilâveten arzederiz.

Sayın **delegeler, bir senelik** çalışmalarımızda, kurulunuzdan aldığımız ilham ve irşadları, kendimize düstur edinerek vazife gördüğümüzü katiyetle söyleyebiliriz. Bu hususu tasvibinize arzeder ve idare heyetimizin ibra buyurulmasını dilerken 950 senesi için seçeceğiniz idare heyetine yeni vazifesinde başarılar diler ve kongremizi huzurlarile şereflendiren sayın misafirlerimize sonsuz minnet ve şükranlarımızı arzederek hepinizi hörmetle selâmlarız.

Raporun okunuşunu müteakip ilk söz alan Üzülmez bölgesi delegelerinden Mehmet Cansoy:

— Alınan bütün bu kararlar her biri kilometrelerce merkezden uzakta olan bölgelerde maalesef duyulmamakta ve bütün bu faaliyet ancak kongreden kongreye anlatılmaktadır.

Raporda 4000 arkadaşın müstafi addedildiği belirtilmektedir. Buna neden meydan verilmiştir ?

Söz alan Kilimli üyelerinden Bekir Bozok adında diğer bir delege de:

— Ben Kilimli adına raporu tatminkâr buluyorum. Oya arzedilmesini isterim. (Rapor oya arzedilerek kabul edilmiştir).

Müteakiben hesap ve denetçiler raporu ve 1950 bütçesini kabul eden Genel kurul oturuma ara vermiştir. Oturum arası delege ve misafirler Sendika tarafından verilen öğle yemeğinde bulunmuşlardır.

İKİNCİ OTURUM

İkinci oturum yine Sabir Koçer'in başkanlığında toplanmış ve dilek komisyonunun hazırladığı 80 maddelik dilek raporunu müzakere etmiştir.

Dilekler de ezcümle:

— İşçi bankası kurulması, amele birliği ile iş birliği yapılarak üyelere daha fazla yardım edilmesi. E. K. İ. otobüslerinde boş yer bulunduğu takdirde işçilerinde istifade ettirilmesi, Zonguldakta yapılan fahiş fiatla satışın önlenmesi, kalifiye işçi olarak yetiştirilenlerin yaş haddinin 35 yaş olarak kabulü 12 yaşından sonra tatilde boş duran işçi cocuklarının işe yerleştirilmesi isteniyordu. Bu arada bir işçi de dileklere ilâveten :

— Benim de bir teklifim var. Biz toprak altında çalışan işçiler vergiden muafız, bize yardımcı vaziyette olan ve dışarı atölyelerde çalışan arkadaşlarımızda vergiden muaf tutulmalıdır. Demiştir.

Dileklerden sonra Sabri Koçer ücretli haftalık tatil kanunu tasarısını hazırlamış bir arkadaş olarak meclis müzakerelerine yetişmemesinden ötürü duyduğu teessürü belirtmiş ve :

— Kanun hükümet programında yer aldığı için gelecek meclis gündeminin başında olacak ve kabul edilecektir buna kuvvetle inancım var esasen tek teselli bulduğumuz taraf kanunun reddedilmediğidir. şu halde kanun muhakkak kabul edilecektir. demiştir.

E. K. İ. GENEL MÜDÜRÜ İHSAN SOYOK DİLEKLERE CEVAP VERİYOR

Sabri Koçerden sonra işletmeye ait dileklerin İhsan SOYAK tarafından cevaplandırılması alkışlarla istenmiştir. İhsan Soyak arkadaşlarının teveccühlerine teşekkür ettikten sonra:

— Muhterem işçi arkadaşlarım! Birbirleri ile anlaşmış mütecanis bir kitlenin içinde bulunmaktan duyduğum haz'ı ifade etmek için kelime dahi bulamıyorum. Bugünkü istihsalimizi elde etmeğe muvaffak olan siz arkadaşlarıma minnettarım. Sizlere olan bugünkü güvenimiz dünkü güvenimizin devamı; yarınki güvenimiz bugünkünün teselsül etmiş bir itimadın kendisi olacaktır.

Bütün kuvvetimiz sizden geliyor. Sizleri saygı ile selâmlarım. Demiş muhtelif soruları cevaplandırdıktan sonra notunu alamadığı bazı isteklerin sendika tarafından süratle ile[illegible] istiyerek sözlerine son vermiştir. Dileklerden sonra yapılan seçimde: Avni Aksoy, Eyüp Baycık, Rasim Girgin, Mehmet Kaya, Adnan Özmen, Mustafa Koçer, Aziz Ünal, Bürhanettin Özkaner, Reşat Ulaş, İhsan Şenol, Veli Toker, Hayri Oğuz, Ahmet Çaprı, Ömer Karahasan ve Mehmet Bayraklı yönetim kurulu üyeliklerinde vazife almışlardır.

Delegelerin isteği üzerine söz alan Arjantin işçi ateşesi, gördüklerinden memnun **olduğunu,** kendisine yapılan davete teşekkür ettiğini beyan etmiş, bunun üzerine bir delege, Türk işçisinin Arjantin işçisine selâm **söylediklerini açıkamıştır.** Ateşe bunu memnuniyetle kabulle Arjantine ulaştıracağını belirtmiştir. Kongre başarı havası içinde saat 18 de sona ermiştir. Eski idare kurulunu yaptığı hizmetlerden ötürü tebrik ve yenisine de başarar dileriz.

Muzaffer DAYSAL

Sendika Başkanlarına 4 sual

Sendika başkanı Nizazi Can Dalibarın cevabı

(Geçen sayıdan devam)

C) Yardım Derneği tarafından kurulmuş olan «İleri Yunus İşgörenler Satış Kooperatifi (İYİSAT)» işçilerin menfaati için fabrika ile işbirliği yapmak istedi. Fabrikada çalışan ve ayni zamanda Yardım Derneği başkanı olan kooperatif müdürüne: «Dernekteki çalışmalarına ve buna benzer her türlü uğraşmalarına derhal son vermek» şeklinde emir verildi. Kooperatif satış merkezinin Yunusta açılmaması için engeller yaratıldı ve bundan dolayı bugüne kadar fabrikaya yakın satış merkezi açılamadı ve fabrikada çalışanların ihtiyaçları lâzım olduğu gibi temin edilemedi. İşbirliği teklifinde bulunan kooperatifin mektuplarına cevap bile verilmedi.

D) İstanbul Sendikalar Birliği 1949 senesinde bütün işverenlere gönderdiği gibi müessesemize de Sendikacılık hakkında bir yazı yazmıştır. Onbeş Sendika ve 20.000 işçiyi temsil eden birliği de adam yerine koymıyarak cevap vermediler.

E) Yeni yıl münasebetiyle Sendikamızın işbirliği zihniyetini açıkça belirten 31.12.1949 tarihli tebrik mektubuna da cevap verilmedi.

F) Sendikamız 6.3.1950 tarihli bir işçi arkadaşın hakkını arayan bir mektubunu müessesemize gönderdi. İki gün sonra Sendika başkanına, fabrika işi hakkında mânâsız ve mantıksız şahsî bir ihtardan başka bir cevap gelmedi.

Böyle bir hava yaratan işveren Sendika, ihtilâf ve aykırı menfaat mevzularını proğramlı ve devamlı olarak ele aldığı zaman acaba ne yapacak? İstikbalin ufuğu kara bulutlarla kaplıdır. Endişemiz budur.

Bunları yazmakla sitem etmek istemiyorum. Ancak bugünkü vaziyetimizi açığa vuruyorum. Alnımız açıktır. Bir kere daha elimizi uzatıyoruz, şuurlu Türk işçilerinden olup, «Sınıf mücadelesi» istemiyoruz, işbirliği yapmak istiyoruz.

3. — Sendika olarak ele aldığımız başlıca dâvalar, sendikalara ait umum dâvalar ile:

a) Dalbudak sarmış olan «Doktor ve sağlık meseleleri» halletmek. Yani Fabrikada ve Taşocağında çalışan bütün işçilere (aşağı yukarı dörtyüz işçi) ve ailelerine mükemmel bir sağlık teşkilâtı temin etmek.

b) Fabrikaya asgarî malî yük ile, ve işçiler tarafından yapılabilecek suistimalleri önliyerek —Allah razı olsun iş elbiselerinin parasız temin edildiği gibi— iş ayakkabılarının da parasız verilmesini temin etmek.

c) Fakbrikanın içinde, bir çok yerlerde, fennin icap ettirdiği tedbirler alınmadığından veya işçilerin bilgisizliğinden, işçiler haddinden fazla yoruluyorlar, vaktinden evvel yıpranıyorlar ,sıhhatleri hattâ bazan, hayatları bile tehlikeye girmektedir. Kültürel Kurumlarla işbirliği yaparak işçileri tenvir etmek; İverenlerle işbirliği yaparak Fabrikanın içindeki eksikleri tamamlamak programımızdandır.

d) Muntazam sayunma ve yıkanma yerleri temin etmek.

e) Bütün orta, büyük müesseselerde olduğu gibi işçilere parasız bir sıcak yemek temin etmek ve fabrikanın her köşesinde toz toprak içinde kirli ellerle abuksabuk bir şeyler yemelerini önlemek .

f) İnsan hakları evrensel beyannamesinin 23 üncü maddesine uygun şekilde ayni işi yapan iki işçiye ayni ücreti vermek esasını kabul ettirmek. (Şimdiye kadar Devlet Müesseseleri hariç, işverenler bu kaideye riayet etmiyorlar ve işçi tarafından hak edilmiş ücretten ne kırpabilirlerse kâr sayıyorlar).

g) 3008 sayılı İş Kanunun 10 uncu maddesine uygun olarak her işçinin eline umumî ve hususî bütün iş şartlarını gösteren ve işverenin imzasını taşıyan bir vesika verdirmek ve işçiler menfaatine genel sözleşmeler akdetmek.

h) İşçilerin aldıkları para ile nasıl geçinebildiklerini ve çocuklarına nasıl bakabildiklerini tesbit etmek vebulundukları feci vaziyete çare bulmak ve bu meyanda çocuk yuvaları kurmak.

i) İşçilere şimdilik oturacak sıhhî yerler ve ileride de ev sahibi olmak imkânlarını temin etmek.

j) Kooperatifçilik mevzuunu ciddî surette ele almak.

k) Çok mütevazi bir ikramiye olarak, her işçiye her üç senelik hizmeti için bir ton çimento parasız temin etmek. 1949 senesinde sendikamız programsız çalıştığı için hiç bir şey yapamadı. 1950 senesinde iki senelik bir programın tatbiki ile kaybedilmiş olan vakti telâfi etmeğ gayret ediyoruz.

4. — Sendikaların inkişafı için, Sendikaların kanunî amaçları tedkik edilerek bu amaçları gerçekleştirmeğe engel olan veya güçlük yaratan kanunları tadil veya feshetmek lâzımdır.

Bu mühim ve geniş mevzuu, uzun bir tahkikata muhtaç olduğu için, ileride başka bir yazıda tekrar ele alacağım.

Sivastopol Fedaileri

Niyazi Ahmet BANOĞLU

Genç Hasan, ata atlıyarak olanca sür'atiyle Rus karargâhına doğru seyirtmeğe başladı. Beş kilometrelik mesafeyi on dakikada katetmişti. Kendisini bir Rus binbaşısı karşıladı. Binbaşı, kale kumandanına vekâlet ediyordu. Genç Hasan'ı telâşla karşıladı:

— Ne oldu, hayrola Hasan.

— Kumandan esiri istiyor. Onun ifadesinde söylediklerini bizzat gösterteceğiz. Yalnız emir verirken ilâve edeceksiniz de ellerini bağlıyacaklar.

Genç Hasan Mustafa çavuşun ellerini bağlatırken sadece sözlerine karşısındakileri inandırmayı düşünüyordu. Netekim bunda da muvaffak oldu. On dakika sonra Mustafa çavuş elleri arkasında bağlı olduğu halde genç Hasan'a teslim edilmişti. Genç Hasan elleri bağlı Mustafa çavuşu atına ve önüne aldı, olanca sür'atiyle karargâhtan uzaklaştı.

Yolda hem gidiyor, hem de konuşuyorlardı:

— Mustafa çavuş, şimdi Musa paşa bizi beraber görünce şaşıracak.

— Ne olup bitti, benim bile haberim yok. Evvelâ zindana attırdın, şimdide kimbilir nasıl yaptın da beni kurtardın.

— Sana olanları kısaca anlatayım. Evvelâ şunu söyliyeyim ki o suratsız Rus kumandanı ve erkânıharbiyesi şimdi bizim elimizde esirler.

— Ne diyorsun. Hepsi de esir mi?

— Evet, onlara taarruz plânlarını hazırlamak üzere şu karşı tepeye çıkmalarını tavsiye ettim. O tepeden etrafı görmek benim verdiğim uydurma malûmata göre hazırlanmak daha kolay olacağını söyledim. Onlar da geldiler. Biliyorsun ya bizimkiler o tepeyi tamamen tutmuşlardı. Daha biz tepeye henüz varmıştık ki, 10—15 yiğit etrafımızı sardılar. Evvelâ beni de tanımadılar. Başlarında da Hasan çavuş vardı. Tabii hiç belli etmedim. Sonradan kendisine seslendim. Beni görünce şaşırdı. Onlarla kumandan ve etrafını gönderdim. Ben de seni almıya geldim. Binbaşıyı da aldatmak lâzımdı. Seni kumandanın istediğini söyledim. Sözlerime inanması için de ellerini bağlamalarını tavsiye ettim.

Genç Hasan belinden çıkardığı bıçakla Mustafa Çavuşun ellerindeki ipi kesti. İkiside attan indiler ve kucaklaştılar.

***

Genç Hasan Musa paşanın bulunduğu garnizonun kapısına geldiği zaman, kendisini bekliyen kalabalığı gördü. Bütün eski arkadaşları ve fedaileri onu dört gözle bekliyorlardı. Genç Hasan kendisini tebrik edenler arasında şaşkına dönmüştü. O birisini arıyor gibiydi. Tam bu sırada bir er Genç Hasan'a doğru ilerledi ve kendisini Musa paşanın beklediğini söyledi. Bunun üzerine genç etrafındakilere dönerek:

(Arkadaşlar, Musa paşa bekliyormuş. Kendisini görüp olup bitenleri anlatmalıyım. Sonra daha uzun görüşür, konuşuruz. Şimdilik Allahaısmarladık).

Genç Hasan Musa paşanın karargâhına doğru koşar adımlarla ilerledi, merdivenleri ikişer üç atlıyarak yukarıya çıktı. Paşanın odasının kapısı önüne geldiği zaman nefesi tıkanacak gibiydi.

Kapı vurdu ve girdi.

Devamı gelecek sayıda)